

KORRESPONDENT

H A N D L O W Y, P R Z E M Y S L O W Y

I

Korrespondent Handlowy, Przemysłowy i Rolniczy, wychodzi

ROLNICZY

(dwa razy na tydzień przy Gazecie Warszawskiej.)

Dnia 6 Kwietnia

N^{ro} 27.

Roku 1844.

STANOWISKO I ZASADY z JAKICH ROZWAŻANEM JEST o NAS OCZYNSZOWANIE i GORZELNICTWO.

(Ciąg dalszy.)

Owce są najlepszą, najkorzystniejszą ze wszystkich rozwijaną gałęzią gospodarstwa naszego, one wspierają rolnictwo i przemysł krajowy; ale dla czego wełna nieużyta w kraju wychodzi surowym płodem za granicę, czemu ona nie jest przetwarzana wewnątrz na rozmaite wyroby, czemu nie mamy z niej sukna jeszcze tańszego, czemu ona przy niskich cenach nie wzbogaca raczej kraju niżeli ma wzbogacać spekulantów obcych? Gorzelnie nadmiarem i bezcernością wypłodu dosięgły najwyższego stopnia swojej nicości, dowiedzioną już jest prawdą, że obecnie żadnego dochodu nie czynią, nie wspominając z resztą nie o tem jaki cios zadają przemysłowi, rolnictwu i razem ludności.

Niegdyś Egipt zbożodajny i w plony tyle obfity, był spichlerzem Rzymu starożytnego świata stolicy, ale dla tego że był jak jest dzisiaj krajem czysto rolniczym, nie przyszedł do bogactwa i pozostał na zawsze ubogim. Prowincje nadreńskie zarówno rolnicze jak przemysłowe, są najpiękniejszą perlą korony pruskiej, gdy tymczasem Prusy wschodnie i Wielkie Ks. Poznańskie, co do zamożności nie mogą iść wcale w porównanie z tą samą częścią kraju. Te wypadki dowodzą, że płodozmian, owce i gorzelnie nie są najmniejszą podstawą filarów gospodarstwa naszego, są one tylko podrzędnymi gałęziami dochodów z dóbr ziemskich ciągniętych, jest to dom budowany od dachu nie od fundamentów, tu czego innego na podstawie potrzeba.

Rolnictwo i przemysł jest alfa i omega pomyślnego bytu wszystkich całego świata krajów i narodów. Bez tej równowagi nie ma bogactwa, nie ma kultury, nie ma cywilizacji. Dłuższy wywód potęgi tej zasady byłby zbyt długim, ograniczę się więc na przedstawienie kilku tylko przykładów wziętych z miejscowości i porównań wypadków dobrze znanych w kraju.

Ziemia Hrubieszowska z najżyźniejszą glebą w królestwie, jest pod tym względem ziemią obiecanną, ma przytem ważną drogę handlową, to jest rzekę Bug aż od Uściługa splawną. Jednakże mimo tej wielkości skarbów przyrodzonych jest bardzo ubogą, można powiedzieć najuboższą z całego kraju. Dla czego? oto brakuje tam rak do uprawy pól, brakuje łąk i lasów, wręcz brakuje odbytu na zboże. Zdaje się że to są uzasadnione przyczyny niepowodzenia rolnictwa i oczewiste dowody, dla czego tam z dóbr ziemskich są małe dochody.

W tych samych okolicznościach, przy mniej urodzajnej glebie, co innego dzieje się w Augustowskiem. Kraj jeden, stosunki wewnętrzne i zewnętrzne też same, z tą tylko różnicą, że tu jest podostatkiem lasów. Powierzchnia bowiem guber. Augustowskiej w jednej trzeciej części jest pokryta lasami, kiedy najżyźniejsze okolice w Hrubieszowskiem, Krakowskiem, Sandomierskiem, Mazowieckiem, Płockiem i Kujawy оголоcone z roślinności, są rażącym stepem. Zobaczmy teraz ich gospodarstwa dworskie i włościańskie oraz ich ludność i zamożność.

Wszędzie po całym kraju wysilają się na to, żeby jak najwięcej siać zboża, mianowicie pszenicy. Pszenica, wołają wszyscy, to bogactwo szlachecka! Tymczasem okazuje się gołizna święta, pustki, w finansach końca z sobą się nie stykają. Tacy gospodarze zgromadzają jak najwięcej zboża i wódki, nie pytając czy kto potrzebuje i gdzie na to odbyć znajdują. Przepelnienie nad miarę wypłodu zamiast zysku stratę im przynosi. W Augustowskiem przeciwnie, lubo mają pszenne grunta, mało jednak albo wcale nie sieją pszenicy. A jaka tam zamożność i dobry byt panów i chłopów, jaki dostatek wszystkiego, jaki handel, jakie jest ogólne bogactwo? Panowie ciągną znakomite z dóbr dochody, chłopci liczą gotówkę na tysiące rubli, chociaż drewniane jednak mają porządne budynki, piękne inwentarze, gospodarskie porządki, pola małe ale doskonale uprawne. Kiedy u Kujawiaków pod czas żniwa całem zbawieniem są tak zwane bandosy, ow zwożony brykami z pod kołumny Zygmunta najzepsutszy wyrzut ludności Warszawy; w Augustowskiem przy równiejszej ludności jak mają Kujawy, nie dziwnego kiedy na folwarku w jednym dniu a najwięcej we dwa dni zeżną tysiąc kóp oziminy i to ogromnej więzi. Toż samo dzieje się ze zwózką snopów do stodoły. Jeżeli przez dzień cały fornalki dworskie i włościańskie wszystkiego zabrak nie poradzą, pan przemawia do chłopów w kilku słowach po litewsku, ażeby po zachodzie słońca pomogli mu wozić kopy jeszcze godzinę dla sprzątnienia reszty z pola, a za to obiecuje im poczesne po półkwatku wódki. Nie z łakomstwa trunku, bo go mają za co sobie kupić, ale przez wdzięczność panu za tę jego grzeczność, robotnicy chociaż strudzeni i sprężają całodzienną pracę zmęczony, chętnie przyjmują takie wyzwanie. Jeden odzywa się do swych: »Gierej sztytas ponas ir dosi arielkos, ważosim żmones!« (Dobry to pan i da gorzałki, jedźmy ludzie!) Ruszają i przedłużając tę godzinę do północy, zwożą chłodem więcej po zachodzie niżeli wprzód zwieźli przed zachodem słońca.

Chłop Augustowski od wieków mało sieje zboża na handel, nie dba o pszenicę pomimo bliskości portów Memla i Królewca, pomimo że Prusacy sami ze statkami Niemnem do niego przybywają po zapasy jakie ma do zbycia. Głównem jego gospodarstwem jest uprawa lnu i płóciennictwo. Za samo sie nie linałe zbiera on 100—150 rubli srebrem. Gospodarstwo kobiece ma 4 roku na rok w zapasie po 30 sztuk płótna na sprzedaż. Nie jeden trzyma własnego chowu 10 koni i ogiera na stajni, za którego bierze nieraz i po 100 rubli srebrem. Do kościoła jeździ wozem kutym, porządnie zrobionym, ubogi tylko w parę a bogatszy zawsze we 3 konie. Las u niego w wielkiej cenie. Sążen drzewa opałowego, jak w Warszawie, dochodzi tam ceny 6 r. sr. (40 złp.) Najzamożniejsi też gnieżdżą się zwykle pomiędzy lasami, i tacy osadnicy właśnie nie z przybyszów cudzoziemców ale z krajowców pochodzą. Najlepiej tam się mają czynszownicy, a jak czynsz regularnie płacą! Nie potrzebują oni na wszystkie strony szukać dla siebie zarobków, domowy przemysł wystarcza na pożyteczne zatrudnienie całej ludności.

Co w tym krótkim zarysie przedstawia szczegół, to stonukowo zawiera i ogół. Cała Litwa nadbaltycka, Żmudź, Kurlandja i Inflanty, gdzie podobny system gospodarstwa istnieje, są bogate i ludne. Tam dobremu panu w potrzebie chłop pożyczka i jednego dnia złoży w mniejszej włości 15—30 tys. r. sr. (100—200 tysięcy złp.) Przed 30 laty na Żmudzi w dobrach Birżańskich, kiedy te wystawione były na sprzedaż, chłopci dowiedziawszy się o tem chcieli swemu panu złożyć szacunek 150 tys. r. sr. (1.000.000 złp.) nie na okup, ale za to tylko żeby z dziedzictwa imienia Książąt Radziwiłłów nie wychodzili. To jest czyn rzeczywisty, nie żadna powiastka historyczna z jakiej odległej epoki.

Skutkiem tego dobrego bytu lud tamtejszy jest trzeźwy, moralny, pracowity, oraz do miejscowości i zwyczajów rodzinnych bardzo przywiązany. Mimo takiej zamożności, chłop nie przestaje zamiast obnosić odwieczne klumpe (trzewiki drewniane) tak jak chłop francuski podobnie swoje saboty. Sukman biały i kicpura (czapka kapuza) z klumpami, są charakterystycznym Litwinem znamię. To dowodzi brak jeszcze postępu umysłowego i niedostatek wyższego przemysłu. Najpiękniejszy bowiem len w stanie surowym i płótno cieńsze nie bielone wyprzedają z tamąd za granicę, kiedy to wszystko na wyrób cenniejszy można by przekształcić u siebie. Takim sposobem z utworzonego bogactwa połowa tylko pozostaje w kraju, reszta wzbogaca obce więcej przemysłowe narody, to jest: Holandję, Belgję, Anglję i Francję. Z tamąd my sami odkupujemy drogie płótno wydając za nie setne miliony, a nieci szwajcarskie płacimy w cenie jedwabiu. W Augustowskim koło Alexoty teraz dopiero powstała pierwsza fabryka płótna. Nie wiedzielibysmy o niej wcale, gdyby tam przypadek obywatela kaliskiego nie zaprowadził, który nam niedawno udzielił ciekawy opis tego pięknego zakładu. Znać że tam nie ma znaców i miłośników rzeczy krajowych, kiedy o tak ważnym zakładzie, ile wiemy po Żyrardowie drugim dopiero w królestwie, nikt z miejscowych żadnej wiadomości cały kraj obchodzącej dotąd nie udzielił. O austerjach żydowskich, gorzelniach, na korzyść ich przedsiębiorców przedź co napiszą!

Uprawa lnu w Augustowskim, buraków w Mazowieckim (choćaby tymczasem tylko na melasę i mączkę cukrową), zakłady przemysłowe i rękodzielnictwo w temże Mazowieckim, górnictwo w Sandomierskim, fabryki jedwabne w Warszawie, plantacje morwy po różnych stronach kraju już wyprobowane, pszczelnictwo, olejarnie i dalsze tym podobne przedsięwzięcia powstającego przemysłu gdzie niegdzie ukazujące się, oto są wzo-

ry do naśladowania, ale nie te zużyte systemy gospodarowania jak w Hrubieszowskim, Krakowskim, Kujawach i w Płockiem, nie przynoszące korzyści odpowiedniej poniesionym nakładom, marnujące tylko bezowocnie pracę ludu zdolnego do lepszych przedsięwzięć. Coż po tem zbożu i złotodajnej niegdys pszenicy kiedy jej nikt teraz nie kupi, kiedy Anglja na którą wszyscy rolnicy ciągle mają zwrócone oczy, prawami zbożowemi jak chińskim murem otacza się od stałego lądu, aby obcych płodów na swoje targi nie dopuścić? Czasy się zmieniły, nastaly inne potrzeby wieku i stosunki społeczne. My nie możemy pozostać w tyle, ale musimy koniecznie iść naprzód za postępek ogólnym, zmieniać wypłód z użycia i handlowego obiegu wychodzący na inny więcej żądany, inaczej sami siebie zabijemy, wieczne ubóstwo i wyludnienie nas czeka.

Nie potrzeba na to proroctwa. Każdy już postrzega wielkie przesilenie kraj uciskające, widzi jak rolnik starej daty, wierzący tylko w pańszczyznę i pługi, teraz ledwie dyszy, bo nie znajduje rachunku w dawnym trybie gospodarowania, ale wszędzie stopniowy i zatrważający w dochodach swoich ubytek. Statystyka okazuje, że kapitały wielkie corocznie wymykają się z kraju tak na przedmioty pierwszych potrzeb życia jako i na zbytki; nie zaś z zagranicy do nas nie wraca przez zamianę płodów rolniczych; trzeba więc tego zbiega, torzający się grosz, koniecznie u siebie zatrzymać dla zachowania równowagi w dochodach i wydatkach krajowych; to zaś zatrzymanie i ta równowaga nie da się uskuteczyć inaczej, jak zmianą systemu niezdolnego do rozwinięcia widoków wyższego przemysłu.

Z tej zasady wychodząc, w gospodarstwie wyrozumowanym tylko oczyszczowanie gruntów skutecznie może przyjść w pomoc pożądanemu rozwinięciu nowych bogactw krajowych. Mamy do tego rozmaite źródła, ale potrzeba ukryte skarby odkopać, z nieości wydobyć; mamy także u siebie wielkie produkcyjne zasoby, ale potrzeba umieć ich użyć, na pożytek obrócić. Przemysł i pańszczyzna są to dwa wyobrażenia które nigdy z sobą nie dadzą się pogodzić.

Wolność pracy i kawałek ziemi na spokojny warsztat dla niej dokazują cudów. Patrzymy na nowszy system kolonizacji w lasach Ameryki, jak tam wzrasta ludność, do jakiego stopnia podniosły się i ciągle wyżej podnoszą potęga i bogactwo narodowe! To nie kapitały angielskie zdziałały te przemiany, ale przemysł ludu mającego swobodne pole dla pracy kierowanej ręką geniuszu. Tam kapitały grały podrzędną rolę. Jako środek pomocniczy przyspieszyły one rozwinięcie tylko olbrzymiego dzieła, jako fundusz gdzieindziej martwy tam znalazły korzystne a przy dobrze obrachowywanych przedsięwzięciach bezpieczne dla siebie umieszczenie. (Dalszy ciąg nastąpi.)

INTRATY Z GORZELNI NA PRZYSZŁOŚĆ.

Przemysł wszelkiego rodzaju jedne przechodzi koleje wzrostu i upadku na ten czas kiedy produkcja potrzebe żądających przewyższa. Do tej ostateczności doszedł nasz przemysł gospodarski wyrobu wódki, tak dalece że różnymi ścieśnieniami a nawet obciążeniem podatku utrudzony zapewne będzie. Dotąd jedynie w bardzo szkodliwych położeniach gorzelnie zaledwie straty nie przyniosły, zwróciwszy więc uwagę na zapasy gotowej wódki jaką blisko wszyscy mamy, należy się zawczasu obejrzyć na przyszłość aby uniknąć większych strat. Z wszystkich stron obrachowawszy się obieram plan następujący: to jest mając gospodarstwa tego rodzaju, że w trzech kluczach w gruntach średnich, trzy gorzelnie stanowią główną podporę intraty i stercoryzacji, w których zacieram dziennie oko-

do 90 korey ziemniaków, jedną zwijam zupełnie a w drugich dwóch zmniejszam po połowie zacierę; w miejscach gdzie miałem sadić ziemniaki sję na nawozach grochy i inne karmy jako przedplód ozimowy, a z tego spodziewam się wypadków:

a) Jeżeli wszyscy gospodarze gorzełułani w ten sposób się zredukują, a chociażby każdy tylko o 1/3 mniej zacierał (pomimo tych które zamkną) jest nadzieja że ceny się cokolwiek podniosą i produkcję tę może wynagrodzić.

b) Jeżeli przeciwnie postąpią, zaleją cały kraj nieprzebraną masą wódki, będziemy mieć jak Galicjanie po 10 do 15 groszy za garniec okowity, a ta cena czyż wynagrodzi wartość ziemniaków, drzewa, usługi i t. d.

O nas samych teraz zależy, od naszego umiarkowania poprowadzić ten przemysł rolniczy drogą rozsądnego wyrachowania, a dotychczasowi nasi kosztowni technicy muszą także swoje żądania zniżyć i zastosować się do czasu i okoliczności.

Alojzy Fibich.

PRAWO DAWSTWO GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO. (Ciąg dalszy.)

Artykuł 14 Mianowanie biegłych powinno nastąpić przynajmniej w przeciągu 14 dni czasu przez Kommissarza rządowego oznaczonego licząc od ogłoszenia. Ogłoszenie to powinno zagrozić szkodą z uchybienia terminu wyznaczenia.

Jeżeli pełnomocnik lub w właściwym przypadku współwłaściciel bierny, zaniebaga tego terminu, lub jeżeli poda biegłego który przyjętym być nie może, nie poprawi tego wszystkiego w przeciągu dni 8, wtenczas Kommissarz rządowy mianuje w jego miejsce innego biegłego. Trzeci biegły w każdym razie obrany zostanie przez Kommissarza rządowego niezależnie od pełnomocników.

Art. 15. Jeżeli mianowany biegły przeszkadza przedkiermu rozpoczęciu czynności, lub jeżeli mianowania nie przyjął, wtenczas ten który go mianował powinien wskazać drugiego.

Jeżeli się to przytrafi pełnomocnikowi lub współwłaścicielowi biernemu, Kommissarz rządowy przeznaczy mu do tego przeciąg czasu przynajmniej 14 dni, i postępuje się jak przy pierwszym mianowaniu.

Art. 16. Na biegłych są niedopuszczalni:

1) Ci, którzy przed sądem stosownego świadectwem złożyć nie mogą.

2) Ci, którzy w wykonaniu, lub w niewykonaniu mającego się zaopiniować planu ulepszenia, mają interes prywatny.

Art. 17. Jeżeli pełnomocnik lub współwłaściciel bierny, opierze biegłego który dalej jak na 20 godzin drogi mieszka od miejsca, którego nastąpić ma obejrzenie, wtenczas tym, których on zastępuje powstaje z większej podróży kosztu powrócone nie będą.

Art. 18. Pod względem dopuszczalności mianowanych przez współwłaścicieli biegłych stanowi Kommissarz rządowy z urzędu, i rozstrzyga uczynione przeciw biegłym zarzuty.

Jeżeli przeciw dopuszczalności mianowanych przez niego samego biegłych czynione będą zarzuty, które on uważa za bezzażadne, wtenczas poddaje to pod rozstrzygnięcie rzędu. Takie zarzuty w obu dwu razach wtenczas tylko zasługują na uwagę jeżeli w pierwszych 8 dniach po ogłoszeniu mianowania uczynione zostaną. Poźniej jeszcze znalezione i zaraz piśmiennie udowodnione mające zarzuty, mogą jeszcze być za ważne uznane w przeciągu czasu oznaczonego w artykule 13 Nr. 6 z dopuszczeniem tam uwagami.

Art. 19. Kommissarz rządowy odbiera przysięgę i daje instrukcje biegłym oraz zaprowadza ich na miejsce. Pełnomocnicy oraz współwłaściciele bierni niezastąpieni przez pełnomocników wezwani zostaną do towarzyszenia Technicy o których art. 13 Nr. 5 mówi, również zostaną wezwani. Kommissarz rządowy prowadzi w tych układach stosowny protokół.

Art. 20. Do biegłych należy dać opinię względem tych przedmiotów, które pomiędzy czynnymi a biernymi współwłaścicielami są w sporze. Jeżeli ostatni w zupełności oparli się przyjęciu planu, wtenczas szczególnie należy opiniować, czyli zamierzone planem ulepszenie żadnym innym jak tylko proponowanym sposobem, lub w przeciwnym razie tylko z nieporównanie większym nakładem kosztów osiągniętem byćby mogło, i czyli z wykonania tego planu, spodziewane korzyści przeważają połączone z niemi szkody. W każdym razie powinni oświadczyć ilość proponowanych wynagrodzeń, o ile te od wynagradzających już przyznane nie są. Opinie swe, które zawsze zawierać powinny zasady na jakich są oparte, mogą pojedynczo lub wspólnie, na piśmie lub do protokołu kommissarzowemu podać.

Art. 21. Po ogłoszeniu opinii biegłych pełnomocnikom i współwłaścicielom biernym, niezastąpionym przez pełnomocników i po upływie terminu oznaczonego w art. 13 Nr. 6, rząd stosownie do położenia rzeczy stanowi o tem co jest słowne, a więc o ostatecznem przyjęciu lub odrzuceniu planu, jak również w pierwszym przypadku o wynagrodzeniu mającem się udzielić współwłaścicielom biernym. Wielkość tego wynagrodzenia oznacza się podług podania biegłych, a przy różności tych podań średnia ilość oznaczoną bywa.

Postanowienie rzędu jako też w razie rekursu i postanowienie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w ostatecznej instancji powinno zawsze zawierać zasady na których się opiera.

Art. 22. Wykonanie ostatecznie przyjętego planu odbywa się pod kierunkiem rzędu i przez te osoby, które on do tego upoważni.

Art. 23. Jeżeli jeden z mających być wynagrodzonymi nie poprzestanie na przeznaczonem dla niego wynagrodzeniu, wtenczas pełnomocnik właścicieli czynnych może rozpocząć kroki prawne w stosownym sądzie.

Art. 24. Sąd do oznaczenia summy wynagrodzenia może nakazać szacunek przez innych biegłych, nie przywiązując się do tychże summy. Sąd pomiędzy innymi względ mieć powinien na najnowsze sprzedaże i wdzierżawienia przedmiotów tejże natury u sąsiadów, następnie na podatki jakoteż na wyższą wartość jaką właśnie posiadał ten przedmiot dla dotychczasowego dziedzica, z powodu połączenia z innymi przedmiotami. Zawsze jednak sąd powinien mieć tylko wzgląd na rzeczywistą a nigdy na efektywną wartość.

Art. 25. Przeciw wyrokowi sądowemu mają miejsca rekursy tak ze strony mającego być wynagrodzonym jakoteż ze strony pełnomocnika współwłaścicieli czynnych, wszelako bez względu na summe apelacyjną jeżeli nie wyrokowało Collegium sprawiedliwości (Justiz Collegium).

Art. 26. Pomimo tego że na przyznanej w planie summie wynagrodzenia strona niepoprzestaje, jednak pełnomocnik współwłaścicieli czynnych nieczekając na sądowy wyrok pod względem wynagrodzenia, może żądać oddania własności, lub zniesienia, albo ograniczenia przywilejów, które są przedmiotem wynagrodzenia.

Art. 27. Jednocześnie z tem żądaniem pełnomocnik współwłaścicieli czynnych, powinien wyrażoną w ostatecznie przyjętym planie summe wynagradzalną mającemu być wynagrodzonym w istocie ofiarować, a przy odmówieniu przyjęcia takowej

do publicznego depozytu złożyć. Przyjęcie lub deponowanie takowej summy z zatrzymaniem należności prawnej niema żadnego wpływu na sądowe oznaczenie summy wynagradzającej.

Art. 28. Jeżeli mający być wynagrodzonym nie odpowie temu żądaniu w przeciągu 14 dni, wtenczas właściwy sąd ma prawo na przełożenie pełnomocnika współwłaścicieli czynnych, w przeciągu trzech dni rozporządzić wprowadzenie tychże w posiadanie przedmiotu, za który przyznano wynagrodzenie i wolne tymże rozrządzenie. (Dokończenie nastąpi)

Wyszedł z druku Sylwan, Dziennik nauk leśnych i myśliwych za 2ie półrocze 1843 roku i objmuje: Dalszy ciąg teorii o zawiadywaniu lasów tak rządowych jak prywatnych, a w szczególności: O powiększeniu dochodów przez stosowną sprzedaż płodów leśnych; O środkach oszczędzenia wydatków na urządzenie, zagospodarowanie i zachowanie lasów; o sposobach wyrachowania wartości lasów; o składzie służby leśnej i obowiązkach osób do zarządu i dozoru lasów użytkowych; o stosunkach lasów do pól otwartych różnych krajów Europy. Opis lasu St. Germain i sposobu zagospodarowania lasów rządowych we Francji.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

Z B O Ź E.

Wrocław 25 Marca. — Kiedy doniesienia z zagranicy o pszenicy brzmią coraz niepomyślniej, artykuł ten w lepszych i cięższych gatunkach trzymał się tak mocno, że mało co zniżyły się dawniejsze ceny. Za 89 funt. żółta dawano 50 talarów, ale nawet po 51 talarów trudno kupić to dobre. 88 funtowa żółta łatwo zbywała się po 48—49 tal. Żyto także spadło 83 i 84 funtowe stoi na 31 1/2 talara.

London 25 Marca. — Obroty w pszenicy angielskiej na tutejszym targu były mało znaczne i poniedziałkowe notowania z trudnością utrzymać się zdołały. Oclona zagraniczna nie źle odchodzi po dawniej cenie. Okazało się niejako żądanie czerwonej pszenicy pod kluczem i pstrokatej polskiej w cenach niższych. Jęczmień wolno odchodził.

London 27 Marca: — W ciągu zeszłego tygodnia interesa w pszenicy powszechnie bardzo powolny miały obrot, i ceny tak angielskiej pszenicy jakoteż i zagranicznej, ocłonej, spadły o jeden do dwóch szylingów na kwarterze. Dobre gatunki pod kluczem i na statkach także nie miały odhytu, a właściciele tych ostatnich chętnieby przystali na zmianę ceny, byle tylko kupców znaleźć można było. Jedyne sprzedaże na Mark Lane o których słyszeliśmy były: Ładunek 61 funt. Rostockiej pszenicy po 40 szyl. za kwarter nieocłonej wraz z frachtem, i ładunek 61 1/2—62 fant. polsko-odesskiej pszenicy po 37 szyl. 9 pen. za kwarter wraz z frachtem i ubezpieczeniem. Stan targów zbożowych, jak równie i widoki na dalszy bieg tego artykułu są niebardzo zaspakajające. Dzisiejszego rana mieliśmy bardzo mierny dowóz pszenicy z Essex, Kent i Suffolles, której gatunek znowu był zły; suche próby o jeden szyl. taniej odstępowano; w ogólności jednak ceny ustaliły się o dwa szylingi na kwarterze niżej jak przed ośmiu dniami. Zagraniczny ocłony towar powolnie bardzo odchodził, i obrot w nim był prawie nie znaczący. Sprzedaże ledwie dopełnić zdołano po cenie o jeden szyling niższej, częścią jednak trzymało się przy notowaniach zeszłego tygodnia. Kilka partji pod kluczem na wywóz zakupiono po cenie o jeden szyling lepszej. Jęczmień, którego mało znajdowało się na targu dobrze odchodził.

Groch okragły i szablasy, lub mało dowieczony po cenach zeszłotygodniowych nie mógł być sprzedany. Mało owsa dowieziono, i wartość tego artykułu utrzymała się na tej samej wysokości co zeszłego poniedziałku. Odchod nasienia koni znowu jest jak tylko można najmniejszy, i nawet po bardzo znacznem niżeniu ciężko je sprzedać. Lubo wyka staniała, bardzo mało jednak kupców na nią się pokazuje.

Pogoda od ostatniego doniesienia naszego była bardzo pomyslną, suche wiatry i czasami świecące słońce i ciepło, wiele zbytecznej wilgoci wysuszyły, a gdyby teraz nie nastąpiły śloty i deszcze, to wsie niezadługo byłyby w stanie przystąpić napowrót do robót w polu. Nie lękamy się, że biegające pogłoski o stratach przez mrozy marcowe sprawionych są bezzasadne i że widoki sprzętów jesiennych dotąd w nadziei nie zostały zawiedzione.

TAXA CHLEBA I MIĘSA NA MIESIĄC KWIECIEŃ

1844 roku.

Bulka mąłowa za groszy 3 ważyć ma 1utów 8. Strucla montowa za gr 6 1utów 16; Bulka z mąki poledniejszej za gr. 2 1utów 12; Strucla z takiejże mąki za gr. 6 funt 1 1utów 4. Bochenek chleba pyłowego za gr. 5 funt 1 1utów 18; Bochenek chleba za gro. 10 funt. 3 1utów 4; Bochenek chleba za gr. 20 funtów 6 1utów 8. — Mięsa wołowego funt płać się ma gr. 11, krowiego lub z lukatów gro. 10; pieczeń połudwicy zł. 3 gr. 20. Wieprzowiny ze skórą funt gr. 11; schabu funt gr. 9. słoniny świeżej funt gr. 18; słoniny suszonej czyli wędzonej funt gr. 26. Funt pieczeni cielęcej z zadniej części z uerą po włącznie pierwsze żebro gr. 13; funt mięsa cielęcego g. 11. Baraniny funt gr. —

KURS GIELDY WARSZAWSKIEJ.

Doia 2 Kwietnia 1844.		Żądają	
		R. s. l.	R. s. k.
1. W E X L E.			
Berlin 100 talarów	2 M.	91 86	91 50
Gdańsk 100 talarów	2 M.	9 35	91 20
Hamburg 300 m. k.	2 M.	137 70	137 40
London fun. sterlin.	3 M.	6 30	—
Lipsk 10 talarów	2 M.	—	—
Moskwa 100 rub. srebr.	1 M.	99 —	—
Petersburg ditto.	1 M.	99 —	—
Parýż 300 franków	2 M.	74 25	—
Wiedeń 150 zł. reńskich	2 M.	96 75	—
Wrocław 100 talarów	2 M.	91 50	91 20
2. M O N E T Y.			
Rossyjskie Imperjały	—	—	—
Holand dukaty nowe	—	—	—
ditto stare ważne	—	—	—
Frydrychsдоры Pruskie	—	—	—
Rossyjskie assygnaty	—	—	—
Ausjryjackie bilety bankowe za 150 złr.	—	—	—
3. P A P I E R Y.			
Listy zastawne białe, daw. bez kup. (*)	—	—	—
ditto ditto nowe	—	14 68	14 66
Oblięi skarbowe na zł. 1000	—	—	—
Oblięacje udziałowe na zł. 300	—	—	—

Wartość kuponu kop. 16 2/3.